

**ISLAMO POŽIŪRIS
Į RASIZMĄ
VIENA ŠVIESA, DAUGYBĖ SPALVŲ
(BILALIS ABISINIETIS)**

الإسلام ومكافحة التمييز العنصري باللغة الليتوانية
قصة بلال بن رباح رضي الله عنه

Abd Ar-Rahman bin Abd Al-Kareem Al-Sheha
د. عبد الرحمن بن عبد الكريم الشيحة

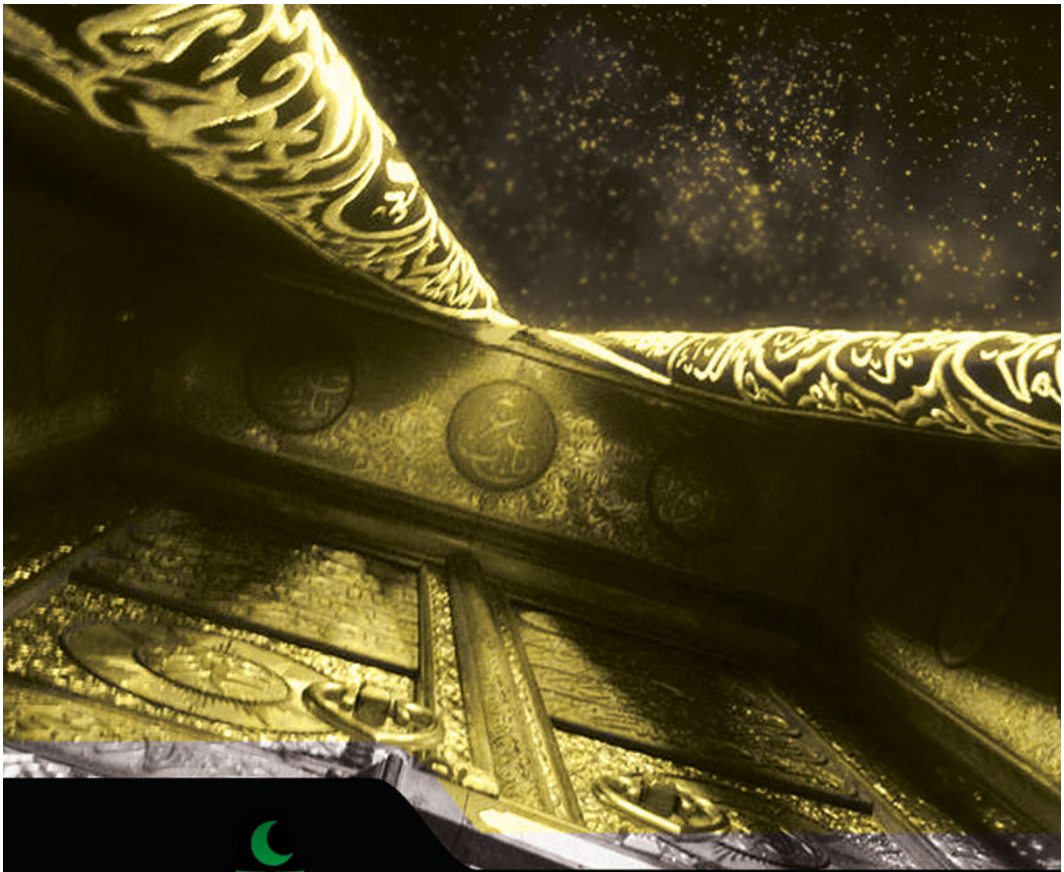
Vertė:

**EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER
(EIRC)**

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية
& Viešoji įstaiga „Švietimas ir paveldas“

©WWW.ISLAMLAND.COM

ISLAM LAND

GROW GOODNESS BY YOUR HAND

EXPLORE ISLAM IN ALL LANGUAGES

WWW.ISLAMLAND.COM

Turinys

Pratarmė	4
Ižanga	9
Pirmasis skyrius. Kitos sistemos	10
Antrasis skyrius. Lygybė islame	17
Trečiasis skyrius. Lygybė tarp žmonių	21
Ketvirtasis skyrius. Rasistiniai teiginiai – nepriimtini	30
Penktasis skyrius. Bilalio abisiniečio istorija	33
Išvados	42

Pratarmė

Vakaruose tarpsta veidmainystė. Kaip gi kitaip galima paaiškinti vakariečių cinikų skleidžiamą islamo - taikos, dievobaimingumo ir nušvitimo kultūros, demonizavimą? Nors daugybė vakarų visuomenių iš tironijos išsilaisvino per kruvinus karus ir revoliucijas, jos labai greitai pasmerkė net ir minimaliai panašių būdų taikymą engiamų tautų išsilaisvinimui pasaulyje. Priešingai, iš savanaudiškų paskatų, palaiko nusikalstamų režimų politiką ir metodus. Kokia ironija, kad musulmonai tiek prisikentėjo vakariečių rankose, kai pastarųjų plėšikaujantys protėviai dvyliktajame šimtmetyje iš tamsių amžių išbrido tik musulmonų mokslininkų, amatininkų ir teologų dėka. Musulmonų genijai-eruditai, kaip al-Farabi, ibn Sina (Avicena), al-Kindi (Alkindi), ibn al-Haythem (Alhazenas), ibn Rušd (Averojus) ir al-Ghazzali (Algazelis) yra brangūs vandens lašai islamo mokslininkų ir filosofų vandenynė, kurių idėjas, tiesiogine žodžio prasme, į savo branginamą renesansą susišlavė sustingusi, naujovėms besipriešinanti Europa.

Musulmonams pristačius savo pagrindinius metodus bei minties kryptis, suklestėjo Europos institutai, bibliotekos, ligoninės ir universitetai. Tačiau europiečiai neketina grąžinti islamui šios kultūrinės skolos. Jie iškraipo ir ignoruoja tiesą apie islamo įtaką jų didžiam atgimimui. Viduramžių Europai reikėjo musulmonų kaip spyrio jų mokslui, menui ir kultūrai, kaip ir šiandieną jai gali prireikti islamo, kad užkirstų kelią jau gana pažengusiam moraliniam ir dvasiniam nuosmukiui.

Vienas iš išskirtinių Vakarų represijos požymių yra iliuzija, kad rasė, t.y. matomos žmogaus fizinės savybės, kaip odos

spalva, akių forma, plaukų ypatybės bei kt., nusprendžia asmens viršenybę arba nepilnavertiškumą. Taip pastarieji pasmerkiami sistemiškam, bendram išnaudojimui, kartais ir su bažnytinės valdžios palaiminimu. Bažnyčios pritarimas rasizmui įteisino kryžiaus žygius. Religija nurašė Kolumbo įvykdytą kruviną Naujojo pasaulio tautų genocidą bei paklojo pamatus būsimiesiems užkariavimams ir imperializmo rykštei. Krikščionių misionieriai, išmainydami savo biblijas į juodaodžių žemes, buvo užgrobėjai ir dvasiniai apgavikai, ruošę vietinius gyventojus priimti ilgalaikę kolonizaciją kaip jų išganymą. Bažnyčių koplyčios buvo vergovės tvirtovių, apjuosusių Gvinėjos įlanką, dalimi. Amerikoje ir Pietų Afrikoje bažnyčia rėmė segregaciją ir apartheidą. Pasaulietinis Izraelis mirtį sėjančiais ketinimais sutersė judėjų tradiciją Šventojoje žemėje. Vakariečių rankose religija dažnai buvo ramsčiu kruvinai rasinės viršenybės veidmainystei ir jos pasaulinio masto destrukcijai.

Nepaisant Abraomo tikėjimų - judaizmo, krikščionybės ir islamo - primygtinumo dėl vieno Kūrėjo bei kūrinijos ir žmonijos vienybės, islamas išsiskiria iš jų savo istorine socialine ir tautine lygybe, užgimusia mūsų kilniojo Pranašo Muchammedo ¹ ﷺ laikais ir tebegyvuojančia šiandieną. Kai vakarietiško kultūrų šerdis ir dvasia yra paremtos visuomenių rasistine santvarka, amžinoji islamo žinia, perduota Pranašo ﷺ žodžiais ir pavyzdžiu, įteisino musulmonų lygybę, kuri, per tikėjimą ir jo taikymą, buvo pristatyta visam pasauliui. Nėra geresnio broliškos meilės viršenybės prieš socialinius-tautinius

¹ ﷺ - *Sallallahu aleihi uas-salam* - iš arabų kalbos, tebūnie jam taika ir Allaho palaima, sakoma kaskart paminėjus Pranašą Muchammedą.

skirtumus pavyzdžio už ilgalaikį vaisingą ryšį tarp dorybingojo islamo Pranašo ﷺ ir vergo iš Abisinijos - Bilal ibn Rabah (tebūnie Allahas juo patenkintas), kurį Pranašas ﷺ pasirinko pirmuoju musulmonų muazinu, t.y. kviečiančiuoju maldai. Būtent per šį legendinį Pranašo ﷺ ir ištikimiausio tikinčiojo ryšį, mūsų įžymus mokslininkas ir mylimas mokytojas, filosofijos mokslų daktaras Abd Ar-Rahman Ash-Sheha nušviečia susivijusias islamiškosios teisės ir autentiškosios praktikos gijas. Ši knyga yra įsimintinas pasakojimas, kuriame daugybė įrodymų iš Korano ir Pranašo ﷺ tradicijos apie islamiškąją lygybę ir toleranciją, iškėlusią Afrikos Bilalio pergalę prieš beužgimstantį arabų rasizmą ir fanatizmą.

Daktaro Ash-Sheha pagarbi dorojo Bilalio gyvenimo istorijos apžvalga yra papildyta dėmesį patraukiančiais moksliniais komentarais apie lygybę islame ir žmonijos vienybę. Jo darbas ypatingai patrauklus dėl paprastumo, ištraukiant esminius dalykus iš gausių Korano ir garbingojo Pranašo ﷺ sunnos² įrodymų: dievobaimingumas arba jo trūkumas kiekvienam iš mūsų suteikia garbę arba užtraukia negarbę. Plėtodamas lygybės temą, jis primygtinai pabrėžia lygybės pagal šariatą (Dieviškąją teisę) būtinybę ir jos atsakomybę: vienodas apdovanojimas arba bausmė, musulmono kraujo, turto ir nuosavybės neliečiamumas, vienodos galimybės siekti Allaho malonės ir atlikti garbinimo veiksmus. Šie giliai islamo kultūroje įsišakniję principai yra uola, ant kurios stovi tikintysis ir pateikia įžvalgią Bilalio istoriją, kuris yra tikėjimo ir pakantumo

² *Sunna* yra Pranašo Muchammedo, tebūnie jam taika ir Allaho palaima, pasisakymai ir poelgiai (vert. past.)

pavyzdys: Bilalis – ramus ir nepajudinamas; Bilalis – Pranašo ﷺ kompanionas; Bilalis – Bani Džumah ir Umai Jah ibn Khalaf pražūtis; Bilalis, kaip priminė mums dr. Ash-Sheha, „pagerbė ne tik islamą, bet ir visą žmoniją“. Ir apie ką Umar ibn al-Khattab (radijallahu anhu)³, kalbėdamas apie Abu Bakr (radijallahu anhu), toliau atskleidžia šeichas Ash-Sheha, pasakytų: „Abu Bakr yra mūsų šeimnininkas ir mūsų šeimnininko išlaisvintojas.“ Šis ir daugybė kitų pasakymų tik dar kartą patvirtina, kad buvusiam vergui suteiktas „šeimininko“ titulas tarp musulmonų įskiepijo lygybę. Islame, kaip nė vienoje kitoje religijoje, garbinimo veiksmuose nėra bendruomenę skaldančios segregacijos, kaip tai kasdieną matome viso pasaulio mečetėse: besimeldžiantieji išsirikiuoja nepaisydami rasės, klasės ar kastos. O kasmetinis chadžas, t.y. piligrimystė į musulmonams šventą vietą bei didžiausia kasmetinė piligrimystė pasaulyje, yra esminis „gyvas“ musulmonų lygybės, vienybės ir tikėjimo įrodymas.

Šiuo išskirtinės Bilalio Ibn Rabah gyvenimo ir socialinės padėties tarp Pranašo ﷺ amžininkų pavyzdžiu šeichas Ash-Sheha atskleidžia, kaip ciniškiausi kritikai šmeižia musulmonus, prikabindami jiems „teroristų“, „eurofobų“, „moterų nekenčėjų“ ir „tironų“ etiketes, nors Pranašas Muchammedas ﷺ ir jo Kompanionai (radijallahu anhum)⁴ islamo valstybę įkūrė išskirtinai Korano ir sunnos pagrindu, pagrindu tradicijų, kurios

³ *Radijallahu anhu* - iš arabų kalbos, tebūnie Allahas juo patenkintas, sakoma kaskart paminėjus Pranašo Muchammedo Kompanioną.

⁴ *Radijallahu anhum* - iš arabų kalbos, tebūnie Allahas jais patenkintas, sakoma kaskart paminėjus Pranašo Muchammedo Kompanionus.

nepakitusios gyvuoja ir šiandieną. Islamiškoji kultūra, kurios šaknimis yra lygybė ir brolija, istorijos bėgyje iškilo kaip kelrodis į taiką šiame ir būsimajame pasaulyje.

Tiesa yra veidmainystės priešas. Šis naujausias dr. Ash-Sheha darbas nušviečia Pranašo Muchammedo ﷺ garbingojo draugo Bilalio ibn Rabah (radijallahu anhu) gyvenimo istoriją. Tai pavyzdys, kuris kviečia nenutrūkstamam globaliam dialogui, kad būtų paremti greičiausiai pasaulyje augančios religijos dinaminiai elementai. Šis darbas taip pat įpučia gyvybę idėjai, kad dievobaimingumas yra pasiekiamas gyvenimo būdas.

Profesorius Kamal Hassan Ali

Uestfyldo Valstijos koledžas

2009 gruodžio 30

Ižanga

Neišmanymu ir anarchija paremta visuomenė pasmerkta sužlugti. Šis faktas itin akivaizdus, kada žmonės praranda moralines vertybes ir klesti rasistinė nesantaika. Tokioje visuomenėje stipresnis engs silpnesnį, o turtuolis išnaudos vargšą. Tokiomis aplinkybėmis su islamo⁵ žinia pas žmoniją atėjo Pranašas Muchammedas ﷺ. Islamas greitai išplito. Bet pirmiausia, daugelis jį atmetė bei dėjo didžiausias pastangas, kad sustabdytų jo plitimą. Engėjai puikiai suprato, kad islamas reiškė jų valdžios visuomenei pabaigą. Dievo žinia – islamas, išlaisvina sielą ir protą iš bet kokios vergovės kitam žmogui.

Viena iš pagrindinių islamo žinios savybių yra ta, kad jis moko žmones siekti žinių bei vengti blogio veiksmų. Bet kokios formos rasinis pranašumas yra panaikintas, nes prieš Dievą Visagalį visi stoja lygūs. Viršenybė, pasak islamo, pasiekama ne per odos spalvą, rasę ar tautinį identitetą, bet tikrai per dievobaimingumą. Kuo žmogus dievobaimingesnis, tuo labiau mylimas Dievo.

⁵ Islamas yra privataus ir viešo gyvenimo būdas. Tai bendras terminas, apimantis garbinimo veiksmus, politines praktikas ir elgesio kodą, pavyzdžiui, higieną ar etiketą.

Pirmasis skyrius. Kitos sistemos

Musulmonas yra nepajudinamas kovose prieš bet kokią engimą, amoralų elgesį ar neišmanymą. Rasistinė įtampa, kylanti dėl odos spalvos, rasės ar lyties, islame išsklaidyta. Šios socialinės blogybės buvo įprastos ikiislaminėje Mekkos visuomenėje, kaip šiandieną jos įprastos Vakaruose.

Iki islamo atėjimo žmonės garbino akmeninius ir medinius stabus. Žmonių vienas kito pavergimas finansiniam ar fiziniam išnaudojimui buvo įprastas dalykas. Pranašas ﷺ išaiškino, kad nė vienas neturi viršenybės prieš kitą; visi prieš Dievą yra lygūs. Pranašas ﷺ pasakė: „**O žmonės! Iš tiesų jūsų Dievas yra vienas, jūsų tėvas yra vienas, ir arabas nėra pranašesnis už ne arabą, nei ne arabas nėra pranašesnis už arabą. Raudonodis nėra pranašesnis už juodaodį, nei juodaodis nėra pranašesnis už raudonodį.**“⁶

⁶ Achmed

Brachmanų Indija

Raštai, kuriais remiasi indų brachmanai, aiškiai mini kastų sistemą, pagal kurią vieni žmonės laikomi viršesniais už kitus. Pasak jų, Brachma sukūrė brachmanus iš savo burnos, kšatrijus – iš savo rankos, vaišijus – iš šlaunies, o šudras – iš savo pėdų. Šios keturgubos sistemos viršuje yra brachmanai, o apačioje – šudros. Pasak jų raštų, šudroms Dievas įsakė tik vieną užsiėmimą – nuolankiai tarnauti likusioms trimis kastoms/varnoms.

Senovės Graikija ir Roma

Senovės Graikijos ir Romos kilmingieji tikėjo, kad jie buvo sukurti iš kitokios materijos nei likusioji kūrinija, kurią jie vadino „barbarais“.⁷ Aristotelis apie barbarus kalbėjo žeidžiančiu tonu: „**Barbaro ir vergo kilmė - ta pati.**“⁸

Jis taip pat pasakė: „**Žemesnieji gyvūnai nesuvokia, nes jie tik paklūsta instinktams. Gamta irgi nori atskirti laisvųjų žmonių kūnus nuo vergų, padarydama pastaruosius stiprius tarnystei, o kitus iškeldama, kaip naudingus politiniame gyvenime karo ir taikos metu. Ir be abejo, jei žmonių kūnai skirtųsi tarpusavyje savo formomis, kaip dievų statulos skiriasi nuo žmonių, kiekvienas pripažintų, kad žemesnė klasė turėtų būti vergais aukštesnei.**“⁹

⁷ Šis terminas turi keletą reikšmių: „nekultūringas“, „necivilizuotas“ arba „kitakalbis“.

⁸ „Republika pagal Aristotelį“, 1 tomas.

⁹ „Politika“, pirmoji knyga, 5 skyrius.

Judėjai ir krikščionys

Iki islamo atėjimo, judėjai ir krikščionys save laikė išrinktąja Dievo šeima. Jie tikėjo esą išskirtiniai. Kiekvienam kitam, ateistui ar šiaip netikinčiam, jie suteikė „ger tošav“¹⁰ vardą. Jie teigė esą vieninteliai verti patarnavimo, tad išnaudojo kitas tautas. Allahas šį reiškinį išaiškina Korane, sakydamas:

„Tarp Rašto žmonių esama tokių, kad, jeigu patikėsi jiems kintarą¹¹, jie tau gražins, bet tarp jų esama tokių, kad, jei patikėsi jiems dinarą, tai jie jo tau negražins, jeigu tu nuolatos jų nespausi. Tatai – todėl, kad jie kalba: „Nebus mums nuodėmės dėl šitų neišprusėlių.“¹² Ir apmeluoja jie Allahą ir patys tatai žino.“

(Koranas, 3:75)

Korano aiškintojas Ibn Kasir pasakė: **„Jie išsižadėjo tiesos teigdami: „Mūsų religijoje ne nuodėmė pasisavinti neišmanėlių (o jie buvo arabai) turta. Dievas mums tai įteisino.“**

Kai kurie iš ankstyvųjų vienadiėvių paniekino visas kitas tautas, ir žvelgė į jas kaip į žemesnę klasę. Jie teigė, kad likusi žmonija - jų vergai. Allahas mums parodo jų prigimtį ir, tuo pačiu metu, paaiškina, kad visi žmonės yra lygūs. Jis sako:

¹⁰ Literatūrinė žodžių junginio prasmė yra „pagonis“, kuris yra „atėjūnas“ gyvenantis pagal judaizmo įstatymus.

¹¹ Svorio matas, lygus maždaug 45kg. (vert. past.)

¹² Ankstyvieji judėjai turto pasisavinimą iš atėjūno ar pagonio nelaikė nuodėme.

„Ir tarē judējai ir krišćionys: „Mes – sūnūs Allaho ir Jo numylētieji.“ Sakyk: „Tuomet kodēl jis jus baudžia už jūsu nuodēmes?“ Ne, jūs – tik žmonēs iš tų, kuriuos Jis sukūrė. Jis atleidžia, kam įsigeidžia, ir kankina, ką įsinori. Allahui priklauso dangaus ir žemės valdžia ir to, kas tarp jų, ir pas Jį – sugrįžimas.“

(Koranas, 5:19)

Arabai

Arabai taip pat tikėjo esą viršesni už kitas žmonių rases. Jie karūnavo save „arabais“, o kitas rases laikė „ne arabais“ ir laikė juos beverčiais. Pranašas ﷺ jiems išaiškino jų būdo ir tokio tikėjimo klaidą. Savo Kompanionams jis ﷺ pasakė: **„Netinka kam nors teigti, kad aš (t.y. Pranašas Muchammedas) esu geresnis už Jūnus bin Matą (Pranašą Joną).“**¹³

Pranašo ﷺ žodžiai yra tarsi kelrodė šviesa arabams ir visoms kitoms tautoms, mokantys kaip reikia vieniems kitus gerbi. Kompanionas Ibn Umar (*radijallahu anhu*) perdavė, kad Pranašas ﷺ pasakė: **„Sapnavau, kad daug juodų avių susirinko kartu su baltosiomis.“** Jo paklausė: **„O Allaho Pranaše, kokia yra šio sapno prasmė?“** Jis atsakė: **„Ne arabai dalinsis su jumis jūsų *dyn*¹⁴ ir kilme.“** Kompanionai sušuko: **„Ne arabai!“** Tuomet Pranašas ﷺ pasakė: **„Jei *iman* (tikėjimas) būtų pririštas prie žvaigždės, į jį teises pareikštų ne arabai.“**¹⁵

Įvairių rasių žmonės turi savitus moralinius pagrindus. Kiekvienas žmogus turi unikalių savybių, o tobulumas priklauso tik Dievui Visagaliui. Netobulumas yra neatskiriamas nuo žmogaus prigimties, išskyrus Pranašus ir Pasiuntinius, kurie tobulai perdavė savo tautoms Dievo žinią. Islamo žinios poveikis

¹³ Al-Bukhari, Nr. 3416

¹⁴ Žodis verčiamas kaip „religija“, arabų kalboje dažniausiai reiškia gyvenimo būdą.

¹⁵ Chakim

žmonijai buvo didžiulis ir to pasekoje žmonės pradėjo vieni su kitais elgtis pagarbiai.

Al-Mustaurid al-Kuraši (*radijallahu anhu*) pasakė: „**Kai aš buvau su Amr bin al-Aas (*radijallahu anhu*), pasakiau jam, jog girdėjau, kaip Pranašas ﷺ pasakė: „Paskutinioji valanda neateis, kol romėnai nebus gausiausia žmonių grupė.“ Amr (*radijallahu anhu*) pasakė: „Taip yra dėl to, kad jie (romėnai) yra gailestingiausi saviesiems. Kai juos ištinka nelaimė, jie greitai persigrupuoja. Jie laikosi drauge ir nuožmiai kovoja. Jie geri našlaičiams, vargšams, silpniesiems ir netoleruoja neteisybės iš savo valdovų.“¹⁶**

Allaho Pasiuntinys ﷺ buvo pasiūstas, kad išnaikintų visuomenėje gyvavusią kastų sistemą. Jis buvo pasiūstas, kad išlaisvintų žmoniją iš tarnystės žmonėms ir kad priverstų juos garbinti tikrai Dievą.

¹⁶ Muslim

Antrasis skyrius. Lygybė islame

Valdovai ir jų pavaldiniai prieš Allahą yra lygūs. Nepaisant tarp žmonių egzistuojančių subtilių skirtumų, islame kiekvienas musulmonas yra brolis kitam musulmonui. Juodaodis ir baltasis, arabas ir ne arabas – visi vienodi. Allahas sako:

„O žmonės! Baiminkitės jūsų Valdovo¹⁷, Kuris sukūrė jus iš vienos sielos ir iš jos išvedė jai porą. O iš jūsų abiejų paskleidė daug vyrų ir moterų. Ir bijokite Allaho, Kurio vardu jūs vienas į kitą pretenduojate¹⁸. Ir gerbkite giminingus ryšius. Iš tiesų Allahas – ¹⁹ jūsų Prižiūrėtojas!“

(Koranas, 4:1)

Žmonija kilo iš savo tėvo Adomo (*Aleihis-salam*²⁰). Kai krikščionys paskelbė, kad Marijos sūnus Jėzus (*Aleihis-salam*) yra Dievo sūnus, Allahas Aukščiausiasis pasakė:

„Iš tiesų Isa (Jėzus) prieš Allahą²¹ panašus į Adomą: Jis sukūrė jį iš dulkių, paskui tarė jam: „Būk!“ – ir jis tapo.“

(Koranas, 3:59)

Allahas Aukščiausiasis taip pat sako:

¹⁷ Korane pavartotas žodis *Rabb* reiškia Kūrėją, Išlaikytoją, Tą, nuo Kurio priklauso visa kūrinija, Dovanojantį gyvybę ir Numarinantįjį.

¹⁸ T.y. reikalaujate paslaugų ir teisių.

¹⁹ Korane pavartotas žodis „kana“ reiškia „visada buvo, yra ir visada bus“.

²⁰ *Aleihis-salam* - iš arabų kalbos, tebūnie jam Allaho palaima, sakoma kaskart paminėjus Allaho pranašą ar pasiuntinį.

²¹ Turimas omeny, jo sukūrimas.

„Iš Jo ženklų – tai, kad Jis sukūrė jus iš žemės, o paskui, kai jūs jau tapote žmonių rase, jūs paplintate (žemėje).“

(Koranas, 30:20)

Visa žmonija kilusi iš vieno tėvo ir vienos motinos – Adomo ir Ievos. Remiantis šiuo faktu, negali būti jokio rasinio pranašumo vieniems prieš kitus. Taigi, nėra jokių priežasčių pasirodyti, pasigirti, sumenkinti, pasišaipyti, ar dar blogiau, vieniems kitus pavergti. Allaho Pasiuntinys ﷺ pasakė: **„Allahas panaikino kai kuriuos džahilijos (ikiislaminės eros) papročius. Nė vienas neturi pasirodyti prieš kitus, girdamasis savo protėviais. Visi žmonės kilę iš Adomo, o Adomas sukurtas iš žemės dulkių.“**²²

Šiuo klausimu Allahas Aukščiausiasis dar sako:

„Ir buvo žmonės tikrai vieninga tauta (tikinčiųjų), bet pasinėrė į nesutarimus. O jeigu ne Žodis²³, kuris buvo pirmiau iš tavojo Viešpaties, tai būtų išspręsti visi jų nesutarimai.“

(Koranas, 10:19)

Išaugus žmonių skaičiui, jie išplito žemėje, dėl to natūraliai radosi kalbų įvairovė, susiformavo naujos kultūros, pakito odos spalva. Šių skirtumų pagrindu palaipsniui keitėsi tautų ideologijos, o tai kartais įtakojo ir jų tikėjimo sistemas. Allahas siuntė pranašus ir pasiuntinius, kad sugrąžintų žmoniją į tikėjimą Allaho Vienybe. Aukščiausiasis sako:

²² Achmed

²³ Allaho iš anksto nulemtas Jo kūrinijos laikinas buvimas žemėje arba bausmės sulaikymas iki įrodymų gavimo.

„Mes pasiuntėme kiekvienai tautai po pasiuntinį: „Garbinkite Allahą ir šalinkitės stabmeldystės.“ Buvo tarp jų tokių tautų, kurias Allahas nuvedė tiesiu keliu, o buvo ir tų, kurioms lemtas paklydimas. Tad eikite per žemes ir žiūrėkite, kokio galo sulaukė laikiusieji tai melu.“

(Koranas, 16:36)

Islamas neteisio žmogaus pagal jo išorę. Pranašas ﷺ pasakė: **„Gali būti, kad susivėlęs ir dulkėtas žmogus, kurį laikote nieko vertą, yra taip mylimas Allaho, kad jei jis prisiektų Allahu, Jis jam tai išpildytų.“**²⁴

Turėdamas omeny, kad kai kas gali pasinaudoti šiais rasės, spalvos, kalbos ar kultūros skirtumais, kad sumenkintų kitus, Pranašas ﷺ pasakė: **„Allahas sukūrė Adomą iš saujos žemių, paimtų iš visų planetos vietų. Todėl ir Adomo vaikai turi požymių žemių iš įvairių šaltinių: vieno oda raudona, kitų – balta, juoda ar geltona. Tarp jų yra gerų ir blogų žmonių.“**²⁵

Visi žmonės, nepriklausomai nuo jų odos spalvos, kalbos, kilmės šalies, prieš Allahą stoja lygūs. Allahas Aukščiausiasis sako:

„O žmonės! Mes sukūrėme jus iš vyro ir moters ir padarėme jus tautomis ir gentimis, kad pažintumėt vienas kitą. Juk kilniausias tarp jūsų – pats dievobaimingiausias“²⁶. **Iš tikrųjų Allahas – Visažinis, Išmanantis!“**

²⁴ Chakim

²⁵ Ibn Hubban

²⁶ „Tas, kuris turi daugiausiai taqua“, t.y. sąmoningas ir bijantis Dievo, pamaldus ir teisingas.

(Koranas, 49:13)

Pranašas ﷺ pasakė: „Kiekvieno kilmė, per kurią esate giminingi, neužtraukia jam jokios gėdos. Visi jūs esate Adomo sūnūs, nė vienas neturi didesnių privilegijų už kitus, o Allaho akyse garbingiausieji iš jūsų yra religingiausieji ir darantieji gerus darbus.“²⁷

Allahas sukūrė mus tautomis ir gentimis, nė viena jų nėra viršiau kitų, ir nė viena rasė nėra geresnė už kitas. Jis padarė mus tokiais, kad pažintume vieni kitus. Allahas Aukščiausiasis sako:

„Mes pagerbėme Adamo (Adomo) sūnus ir leidžiame jiems keliauti per sausumą bei marias. Mes apdovanojome juos gėrybėmis, ir suteikėme jiems pirmenybę prieš daugelį, kuriuos esam sukūrę.“

(Koranas, 17:70)

Šis garbingas statusas suteiktas visai žmonijai. Jis neišskirtas kažkuriai vienai rasei virš kitų rasių, ar kuriai nors grupei virš kitų grupių.

Allahas Aukščiausiasis sako:

„Jis – Tasai, Kuris padarė jus vietininkais žemėje ir išaukštino kai kuriuos iš jūsų pakopomis viršum kitų tam, kad išbandytų jus tuo, ką jums suteikė. Iš tiesų Viešpats tavo greitas bausti, ir iš tiesų Jis – Atleidžiantis, Meiliaširdis!“

(Koranas, 6:165)

²⁷ Achmed

Trečiasis skyrius. Lygybė tarp žmonių

Žmonija sukurta tam, kad garbintų Vienintelį Allahą, gyventų žemėje ir joje užsidirbtų savo pragyvenimui. Allahas padarė žmones skirtingų socialinių sluoksnių, kad siekdami užsidirbti pragyvenimui, vieni iš kitų turėtų naudos. Allahas Aukščiausiasis sako:

„Mes pasiuntėme jiems jų maistą šiame gyvenime ir išaukštinome vienus iš kitų laipsniais tam, kad vieni jų imtų kitus tarnais. Ir tavo Viešpaties malonė geriau, negu tai, ką jie sukaupia!“

(Koranas, 43:32)

Remiantis tuo, musulmonams visi žmonės yra lygūs šiais aspektais:

- ***Bendrų teisių apauga, nepriklausoma nuo rasės, tautybės ar odos spalvos.*** Kaip skelbia religija, kiekvienas žmogus turi teisę į laisvę. Šios formos laisvė toli nuo gyvuliškų troškimų.

Kai žmogus pasiduoda visiems žemiesiems troškimams, faktiškai, jis nusirita žemiau gyvūnų lygio, jei ne dar blogiau!

- ***Pieš įstatymą visi lygūs.*** Nėra jokių skirtumų dėl tautybės, odos spalvos ar lyties. Allahas sako:

„Allahas iš tikro įsako jums grąžinti patikėtąjį turta jo valdytojams ir, kada jūs teisiате žmones, teiskite teisingai. Kaip nuostabu yra tai, ko Allahas jus moko! – juk Allahas – Girdintis, Regintis!“

(Koranas, 4:58)

Pranašas ﷺ pasakė: „O žmonės! Vienas iš dalykų, pražudžiusių ankstesnes tautas, yra tas, jog kai vagia turtuolis – jie palieka jį ramybėje, o kai vagia vargšas – kiekvienas iš jo pareikalauja savo teisių. Prisiekiu Allahui, jei Muchammedo duktė Fatima ką nors pavogtų – nedvejodamas nukirsčiau jai ranką.“²⁸

• *Visų žmonių vienoda atsakomybė, visi vienodai apdovanojami ar baudžiami.* Allahas Aukščiausiasis sako:

„Ir kas padarė dulkės svorio gera, pamatys tai, ir kas padarė dulkės svorio bloga, pamatys tai.“

(Koranas, 99:7-8)

• *Visi žmonės vienodai gerbtini.* Žmogus negali būti skriaudžiamas dėl odos spalvos, lyties ar tikėjimo. Allahas Aukščiausiasis sako:

„Neplūskite tų, kurių jie šaukiasi šalimais Allaho, nes jie pradės plūsti Allahą iš priešiškumo be jokio išmanymo. Taip papuošėm Mes kiekvienai tautai jos darbus! Paskui jų Viešpačiui bus jie sugrąžinti, ir paskelbs Jis apie tai, ką jie darė.“

(Koranas, 6:108)

• *Žmonės lygūs savo kraujo, turto ir nuosavybės neličiamybe.*

²⁸ Muslim

Pranašas ﷺ pasakė: „Iš tiesų jūsų gyvybės, turtas ir garbė yra neįkainojami, kaip neįkainojama yra ši diena, šis mėnuo ir šis miestas. Lai čia esantieji praneša nesantiems.“²⁹

• *Visi žmonės turi vienodas sąlygas siekti valdžios pareigų.*

Pasakyta: „Kiekvienas, kuris pasinaudoja kitu asmeniu ir paskiria jį vadovauti grupei, kai toje grupėje yra labiau pareigoms tinkamų žmonių, iš tiesų išdavė Allahą, Pasiuntinį ﷺ ir tikinčiuosius.“³⁰

Adi bin Amira al-Kindi (*radijallahu anhu*) pasakė: „Girdėjau Allaho Pasiuntinį ﷺ sakant: „Jei tas, kurį paskyrėme valdžios pareigoms, nuslėpė nuo mūsų adatą ar dar mažiau, tai bus laikoma (visuomeninių fondų) pasisavinimu ir jam Atsiskaitymo dieną bus liepta sugrąžinti tai, ką paėmė.“ Adi (*radijallahu anhu*) pasakė: „Vienas tamsiaodis ansarų vyras atsistojo ir pasakė: „O Allaho Pasiuntiny! Atsiimk man duotas pareigas.“ Jis paklausė: „Kas tau atsitiko?“ Vyras atsakė: „Aš girdėjau tai, ką pasakei!“ Jis ﷺ pasakė: „Sakau, kad netgi dabar kiekvienas iš jūsų, kurį paskyrėme valdžios pareigoms, turėtų parnešti viską, nepriklausomai, didelį ar mažą, o ką mes jam beduotume jis gali imti, o ko nedavėme – susilaikyti nuo paėmimo.“³¹

Pasitikėjimo praradimą Pranašas ﷺ laikė visuomenių pražūtimi, tai taip pat yra ženklas, kad Paskutinioji valanda arti.

Abu Hurairah (*radijallahu anhu*) pasakė: „Kai Pranašas ﷺ sėdėjo posėdyje ir mokė žmones, pas jį atėjo beduinas ir paklausė: „Kada išmuš Paskutinioji valanda?“ Pranašas

²⁹ Al-Bukhari

³⁰ Chakim

³¹ Muslim

toliau kalbėjo žmonėms, o kai baigė, paklausė: „Kur tasai, kuris klausė apie Valandą?“ Beduinas pasakė: „Aš čia! O Allaho Pasiuntiny!“ Pranašas ﷺ pasakė: „Kai bus prarastas pasitikėjimas, tada išmuš Valanda.“ Vyras paklausė: „Kaip jis bus prarastas?“ Jis ﷺ atsakė: „Kai valdžia bus atiduota į neatsakingų žmonių rankas, tada išmuš Valanda!“³²

• *Visi žmonės turi vienodą teisę naudotis tuo, ką mums davė Kūrėjas.* Allahas Aukščiausiasis sako:

„O žmonės! Valgykite tai, kas žemėje leidžiama, gera, ir neikite šėtono pėdomis, - juk jis jums atviras priešas!

(Koranas, 2:168)

• *Visi žmonės yra lygūs prieš įsakymą garbinti Vienintelį Allahą.* Kiekvienas, nepriklausomai nuo jo rasės, tautybės, odos spalvos ar kalbos, yra Allaho vergas. Allahas Aukščiausiasis sako:

„O žmonės! Garbinkite savo Valdovą, kuris sukūrė jus ir tuos, kur buvo iki jūsų, - galbūt jūs tapsit dievobaimingi!“

(Koranas, 2:21)

Islamo religija atėjo, kad išnaikintų visas rasizmo formas. Abu Ukbah (*radijallahu anhu*), išlaisvinto vergo iš Persijos, perdavime paminėta: „Su Pranašu ﷺ kovodamas Uchud mūšyje, smogiau daugiadiėviui ir išrėkiau: „Štai tau nuo manęs, ir aš esu persas!“ Allaho Pasiuntinys ﷺ atsisuko į mane ir pasakė: „Turėtum sakyti „Štai tau nuo manęs, ir aš esu ansaras.““³³

Pranašas ﷺ patarė jam kildinti save iš ansarų, nes tai jam buvo mieliau nei sakymas, kad jis esąs persas. Nors

³² Al-Bukhari

³³ Abu Daud

Kompanionas ir buvo persas, Pranašas ﷺ labai troško, kad meilė, neapykanta ir bendrumas islamo religijoje būtų toli nuo rasinių ryšių.

Pranašas ﷺ labai mylėjo ir buvo prisirišęs prie abisiniečio Bilalio ir romėno Suhaibo. Jis net pasakė, kad Bilalis yra iš Rojaus žmonių.³⁴ Jis perdavė geras naujienas apie Džanną (Rojų) Abdullah bin Salam, žydui priėmusiam islamą.

Taip pat matome, jog Pranašas ﷺ nebuvo neryžtingas: jis atsiribojo nuo neįtikėjusių savo šeimos narių. Pažiūrėkime į jo dėdę, Abu Lahab, dėl kurio atviro priešiškumo Pranašui Muchammedui ﷺ, apie jį apreikštas Korano skyrius:

„Tebūna prakeiktos Abu Lahab rankos, o jis pats jau prapuolė. Nepadėjo jam jo turtai ir tai, ką jis įsigijo. Dėgs jis liepsnojančioje Ugnyje, jo žmona (irgi) – pliauskų nešiotaja; ant jos kaklo bus virvė iš palmių pluošto.“

(Koranas, 111)

Savo gentyje Abu Lahab buvo labai gerbiamas, vienas iš kilmingiausių žmonių.

Koranas mums suteikia žinių ir apie Lukmaną Išmintingąjį. Jis buvo kilęs iš Afrikos ir pasižymėjo didžia išmintimi. Jo vardu pavadintas vienas Korano skyrius, kuriame paminėtos Lukmano dorybės ir nuopelnai. Korane yra ir kitų skyrių, pavadintų pranašų ir pasiuntinių, pavyzdžiui, Nojaus ir Abraomo, ar šeimos vardu, kaip Imrano giminė, Mariam (Marija), Jūsufas (Juozapas), Jūnus (Jona), Muchammedas ir kt. Musulmonai recituoja šiuos skyrius savo maldose. Tai padeda įtvirtinti sampratą, kad prieš Allahą visi esame lygūs.

Pranašas ﷺ kalbėjo apie Abisinijoje gyvenusį pamaldųjį karalių Negusą. Jis ﷺ apie jį pasakė: **„Niekas nebuvo jo**

³⁴ Al-Bukhari

nuskriaustas.“ Jam mirus, Pranašas ﷺ už jį atliko maldas. Kai kas paklausė: „Ar mes turime melstis dėl to abisiniečio?“ Ir šiems žodžiams Allahas apreiškė:

„Iš tiesų tarp Rašto žmonių esama tokių, kurie tiki Allahą ir tai, kas jums atsiūsta ir kas atsiūsta jiems, susitaikydami Allaho akivaizdoje; jie pigiai neparduoda Allaho ženklų. Šitiems – jų atlygis iš jų Viešpaties. Iš tiesų Allahas greit atsiskaito!“

(Koranas, 3:199)

Pranašas ﷺ pasakė: „**Prašykite Allahą atleisti jūsų broliui.**“ Ir jis stojo su Kompanionais ir meldėsi už jį; jis keturis kartus pasakė „**Allahu akbar.**“^{35, 36}

Lygybė islame nėra tik užrašytas, bet netaikomas dalykas. Pranašas ﷺ taikė viską, ką pats skelbė. Pažvelkime į juodaodį Osama bin Zaid (*radijallahu anhu*). Pranašas ﷺ pasiimdavo jį kartu su al-Hasan ir meldavo: „**O Allah, mylėk juos, nes aš juos myliu.**“³⁷ Pranašo ﷺ žmona Aiša (*radijallahu anha*)³⁸ pasakė: „Nedera kam nors nemėgti Osama, nes girdėjau kaip Allaho Pasiuntinys ﷺ pasakė: „**Kiekvienas mylintis Allahą ir Jo Pasiuntinį, mylės ir Osamą.**“³⁹

Pranašas ﷺ Romos puolimui kariuomenės vadu paskyrė Osamą. Jam pavaldus buvo ne vienas Kompanionas. Keli kompanionai laikė Osamą netinkamu vadu šiai ekspedicijai ir apie tai tarpusavy ginčijosi. Išgirdęs jų kalbas, Pranašas ﷺ kreipėsi į žmones: „**Jei jūs jį apkalbate, - tai jūs pirmiausiai**

³⁵ *Allahu akbar*, iš arabų kalbos, reiškia „Dievas yra Didis“.

³⁶ Al-Bukhari

³⁷ Al-Bukhari

³⁸ *Radijallahu anha* - iš arabų kalbos, tebūnie Allahas ja patenkintas, sakoma kaskart paminėjus Pranašo Muchammedo Kompanionę.

³⁹ Muslim

apkalbate jo tėvą. Jis iš tiesų vertas šių pareigų ir jis yra vienas iš mano mylimiausių žmonių.⁴⁰

Pranašas ﷺ mirė prieš šią ekspediciją. Žygiui pasiruošus, Umar (*radijallahu anhu*) atėjo pas kalifu paskirtą Abu Bakr (*radijallahu anhu*) ir perdavė jam kai kurių Kompanionų susirūpinimą: „Kai kurie Kompanionai mano, kad ekspedicijai turėtų vadovauti kas nors vyresnis ir labiau patyręs.“ Į tai Abu Bakr atsakė: „Lai tavo motina tave praranda, Umar! Jį paskyrė Pranašas ﷺ, o tu nori, kad aš jį nušalinčiau? Prisiekiu Allahu, Umar, net jei laukiniai žvėrys ateitų manęs suėsti, vis tiek siųsčiau kariuomenę su Osama, jos vadu.“

Jaunasis vadas vedė savo būrius, o Abu Bakr ėjo šalia Osamos. Pastarasis pasijuto nepatogiai ir pasakė Abu Bakr: „O musulmonų kalife! Arba tu jok su manimi, arba aš nulipsiu nuo arklio ir eisiu šalia tavęs!“ Abu Bakr atsakė: „Prisiekiu Allahu, nei tu nelipsi nuo arklio, nei aš josiu, kas blogai tame, jei vardan Allaho išsipurvinsi pėdas!“ Tada jis paprašė Osamos sutikimo palikti Umar kartu su juo tvarkyti Medinos reikalų.

Savo kilme Pranašas ﷺ buvo garbingiausias iš visų žmonių, ir jo gentis buvo pati garbingiausia. Tačiau Pranašas ﷺ savo Kompanionams (*radijallahu anhum*) pasakė: „**Negarbinkite manęs, kaip krikščionys garbino Marijos sūnų Jėzų. Aš tesu Allaho vergas ir Jo Pasiuntinys.**“⁴¹

Pranašas ﷺ apveddino Osamą su savo giminaite Zainab, Džahš dukterimi. Pranašas ﷺ pasakė:

⁴⁰ Al-Bukhari ir Muslim

⁴¹ Al-Bukhari, Nr. 3445

„Jei pas jus ateina kas nors ketindamas vesti, ir jus tenkina jo būdas ir religija – apvesdinkit jį. Jei to nepadarysite, žemėje pasklis blogis ir korupcija.“⁴²

Jis ﷺ visuomet klausinėdavo apie savo Kompanionus. Abu Hurairah (radijallahu anhu) pasakė, kad mečetę valė juodaodė moteris. Pranašas ﷺ jos pasigedo, ir jam buvo pasakyta, kad ji mirė. Pranašas ﷺ jiems pasakė: **„Jūs privalėjote man pranešti!“** Jie sumenkino tos moters reikalus, nes galvojo ją esant nesvarbią. Jis ﷺ pasakė: **„Parodykite man jos kapą!“** Jie parodė jam jos kapą, ir jis meldėsi už ją.⁴³

Pranašas ﷺ išdalino daug dovanų. Chakym bin Hizam pasakė: „Iki islamo atėjimo, Muchammedas ﷺ buvo mano mylimiausias žmogus. Kai jis tapo Pranašu ir emigravo į Mediną, buvo rastas *Dhi Yazen (Zy Jazan)*⁴⁴ priklausęs apsiaustas, vertas penkiasdešimties dirhamų; aš nupirkau jį ir įteikiau Pranašui ﷺ kaip dovaną, bet Pranašas ﷺ jos atsisakė sakydamas: **„Mes nepriimame dovanų iš daugiadiėvių. Bet jei jie užsispiria ką nors duoti, pirmiausia sumokame už tai ir tada paimame.“**⁴⁵ Kai jis atvyko į Mediną, aš mačiau jį dėvint tą apsiaustą. Vėliau jis atidavė jį Osamai; tai pamatęs, paklausiau Osamos: „Ar tu vilki *Dhi Yazen* apsiaustą?“ Jis atsakė: „Esu geresnis už *Dhi Yazen*, o mano tėvas ir motina yra geresni už jo tėvą ir motiną!“

Kas paskatino Osamą taip atsakyti? Kiekvienas musulmonas žino, kad visi esame lygūs prieš Allahą, nepaisant odos spalvos,

⁴² At-Tirmizi, Džamia, Nr. 1085

⁴³ Al-Bukhari, Nr. 458

⁴⁴ *Dhi Yazen (Zy Jazan)* prieš islamą buvo karalius, daugiadiėvis. (vert.past.)

⁴⁵ Al-Mustadrak al-sachychain, imamo al-Chakim an-Naisabūri, Nr. 551

kalbos ir tautybės. Islamas suteikia žmogui teisių, ir viena iš jų – žodžio lasvė⁴⁶, kur iki tol buvo jiems uždrausta.

⁴⁶ t.y. kas leistina pagal *šariatą*. (vert.past.)

Ketvirtasis skyrius. Rasistiniai teiginiai – nepriimtini

Pranašas ﷺ kalbėdavosi, juokaudavo su savo Kompanionais, ir rūpindavosi jų poreikiais. Jis ištaisydavo jų daromas klaidas, ypatingai jei jos būdavo rasistinės. Abu Hurairah (*radijallahu anhu*) pasakė: „Du vyrai keikė vienas kitą ir vienas iš jų užgauliojo antrojo motiną. Apie tai sužinojo Pranašas ﷺ, pasikvietė tą vyrą ir paklausė: **„Ar tu užgauliojai jo motiną?“** Ir pakartojo klausimą keletą kartų. Tada pasakė jam **„Pakelk galvą ir apsidairyk, tu nè už vieną žmogų nesi geresnis, nei už raudonodį, nei už juodaodį. Nè vienas nėra geresnis už kitus, išskyrus dievobaimingumu.“**⁴⁷

Pranašas ﷺ nepakęsdavo, kai jo akivaizdoje kas nors ką nors pajuokdavo. Kartą sėdėjo būrys Kompanionų, ir tarp jų buvo Khalid bin al-Ualid, Abdurrahman bin Auf, Bilal bin Abi Rabah ir Abu Dharr (Abu Zarr). Bilalis abisinietis buvo tarp jų vienintelis juodaodis. Abu Dharr prakalbo ir Bilalis jį pataisė. Supykęs Abu Dharr sušuko: „Netgi tu, juodaodės moters sūnau, bandai mane taisyti?!“ Bilalis, nuliūdęs dėl išgirstų žodžių, pakilo ir pasakė: „Prisiekiu Allahu, pranešiu apie tai Pranašui ﷺ.“ Jis nuėjo pas Pranašą ﷺ ir papasakojo, kas buvo pasakyta. Pranašas ﷺ labai supyko. Abu Dharr nuskubėjo pas Pranašą ﷺ ir pasakė: „Assalamu aleika (taika tau), Allaho Pasiuntiny.“ Abu Dharr pasakė: „Nesu tikras, ar jis iš didelio pykčio atsakė į mano pasisveikinimą.“ Paskui jis ﷺ pasakė: **„O Abu Dharr! Ar tu šaipeisi iš jo dėl jo motinos? Iš tiesų esi žmogus, turintis ikiislaminės eros bruožų!“** Abu Dharr apsiverkė ir pasakė: „O Allaho Pasiuntiny! Prašyk Allahą man atleisti.“ Jis išėjo iš mečetės verkdamas, o kai sutiko Bilalį, padėjo savo galvą ant

⁴⁷ Ibn Rahiuih

žemės ir pasakė: „Bilali, nepajudėsiu iš vietos, kol neuždėsi savo pėdos man ant galvos. Tau - garbė, o man - nešlovė.“ Bilalis apsiverkė, pabučiavo Abu Dharr į skruostą ir pasakė: „Prieš Allahą sukniubdavęs veidas yra ne tam, kad ant jo mintų, bet kad jį bučiuotų.“⁴⁸

Bilalis buvo didis žmogus. Pranašas ﷺ jam pasakė: „**Bilali, pasakyk man, kuris iš tavo atliktų darbų, tavo galva, Allahui pats mylimiausias? Nes, iš tiesų, girdėjau Rojuje tavo žingsnius!**“ Bilalis atsakė: „Labiausiai Allahui mylimas darbas, kurį padariau vardan Jo – kiekvieną sykį atlikęs vudū (ritualinį apsiprausimą), po jo pasimelsdavau visas įmanomas maldas.“⁴⁹

Pranašas ﷺ šiuos žmones ypatingai gerbė, todėl dažnai su jais sėdėdavo. Vieną dieną, kai Bilalis, Suhaib ir Ammar sėdėjo su Pranašu ﷺ, prie jų priėjo kureiš genties atstovai ir, matydami šiuos Kompanionus su juo ﷺ, pasakė: „Norime, kad skirtumei mums laiko, kad galėtume su tavimi pasėdėti. Norime, kad arabai ir pas tave atėjusios delegacijos žinotų apie mūsų statusą ir garbę, bet jaučiamės nepatogiai, kad žmonės mus mato su tavimi, kai tu sėdi su šiais vargšais.“ Pranašas ﷺ atsakė: „Gera!“ ir pasikvietė Ali, kad kažką šiuo klausimu užrašytų. Bet prieš kam nors atsitinkant, nusileido Allaho įsakymas:

„Nevaryk nuo savęs tų, kurie šaukiasi savo Viešpaties rytą ir vakarą, ieškodami Jo Veido! Tu neatsakai už juos, o jie neatsako už tave.“⁵⁰ Ir jeigu tu juos gintum šalin, tai būtum neteisuolis. Taip išmėginome vienus jų kitais, kad jie sakytų: „Nejaugi tik šiems Allahas parodė malonę tarp mūsų?“ Argi Allahas ne geriau pažįsta dėkinguosius? Ir kada ateis pas

⁴⁸ Al-Bukhari

⁴⁹ Al-Bukhari

⁵⁰ Kiekvienas atsako tik už savo, o ne kieno nors kito darbus ar ketinimus. Tai palikta Allaho teismui.

**tave tie, kurie tiki Mūsų ženklus, tai sakyk: „Taika jums!“
Lėmė jūsų Viešpats sau malonę, taigi, jei kas iš jūsų darys
bloga iš nežinojimo, o paskui atgailaus ir pasitaisys, tai Jis –
Atleidžiantis ir Gailestingas.“**

(Koranas, 6:52-54)

Pranašas ﷺ numetė šalin beveik užbaigtą laišką ir pasakė:
„Taika jums. Jūsų Viešpats nulėmė Sau gailestingumą.“⁵¹

⁵¹ Ibn Madžah

Penktasis skyrius. Bilalio abisiniečio istorija

Tad išklausykime Bilalio (*radijallahu anhu*), paprasto vergo, atsivertusio į islamą ir tapusio islamo „šeimininku“, istoriją. Jis pagerbtas islame, pasirinkus jį pirmuoju *azano*⁵² šaukliu.

Kiekvieną sykį, kai Umar (*radijallahu anhu*) paminėdavo Abu Bakr (*radijallahu anhu*), sakydavo: „**Abu Bakr yra mūsų šeimininkas ir mūsų šeimininko išlaisvintojas.**“⁵³ Umar (*radijallahu anhu*) „mūsų šeimininko“ titulą suteikė Bilaliui (*radijallahu anhu*), kuris, pasak amžininkų, buvo labai tamsios odos, liekno sudėjimo, labai aukštas, turėjo storus plaukus ir retą barzdą. Kai kas nors jį girdavo, jis nuleisdavo galvą ir verkdamas sakydavo: „Iš tiesų esu abisinietis, o vakar tebuvaau vergas!“

Kas gi yra tas abisinietis, vakarykštis vergas? Jis buvo Bilalis, Rabah sūnus, kviečiantysis maldai. Nuo islamo pradžios iki šiandienos, Bilalį pažįsta mažiausiai septyni musulmonai iš dešimties. Tai reiškia, kad keičiantis amžiams bei kartoms, šimtai milijonų žmonių žinojo Bilalį, prisimena jo vardą bei žino jo vaidmenį taip pat gerai, kaip ir dviejų didžiausių islame kalifų – Abu Bakr ir Umar (*radijallahu anhumā*)!

Jei paklaustumėte pradinuko apie Bilalį, jis jums atsakytų: „Jis buvo *azano* šauklis. Jis buvo vergas, kurio šeimininkas kankino jį karštais deginančiais akmenimis, o jis skanduodavo „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas.“

Iki islamo, Bilalis (*radijallahu anhu*) už saują datulių rūpinosi savo šeimininko avimis ir galvijais. Jei ne islamas, jam būtų

⁵² *Azanas*, iš arabų kalbos, yra kvietimas maldai, jį šaukiantysis vadinamas *muazinu*. (vert.past.)

⁵³ Al-Bukhari

lemta iki gyvenimo galo likti vergu ir blaškytis žmonių minioje. Tačiau jo tikėjimas buvo tikras, ir religija, kuria jis tikėjo, iškėlė jį, per jo gyvenimą ir istorijos bėgyje, tarp didingiausių ir kilniausių islamo asmenybių. Iš tiesų, daugybė prestižu ir turtu pasižymėjusių žmonių neįgijo net dešimtosios dalies Bilalio abisiniečio nemirtingumo. Juoda odos spalva, kukli kilmė ir niekinga vergo padėtis nesutrukdė jam, priėmus islamą, užimti aukštą statusą dėka jo teisumo, tvirtumo, tyrumo ir pasiaukojimo.

Mekkos žmonės manė, kad toks vergas kaip Bilalis (*radijallahu anhu*) neįgis jokios valdžios ir niekuo netaps. Bet jis gerokai pralenkė visų lūkesčius ir tikėjo taip, kaip niekas kitas! Jis buvo iš Afrikos kilęs abisinietis. Jo motina taip pat buvo iš Abisinijos. Jos vardas buvo Chamama, Mekkoje ji buvo Umai Jah bin Khalaf al-Džumahi vergė.

Naujienos apie Pranašo Muchammedo ﷺ žinią pasiekė Bilalio (*radijallahu anhu*) ausis. Iš tikrųjų, Pranašas ﷺ Mekkoje buvo dėmesio centre: apie jį, be išimčių, kalbėjo visi miesto gyventojai. Vieną dieną, Bilalis dirbo savo šeimininkui, o pastarasis sėdėjo su kitais kureiš kilmingaisiais. Jie kalbėjosi apie Pranašą ﷺ ir jo žinią. Umai Jah bin Khalaf, Bilalio šeimininkas, gana šiukščiai kalbėjo apie Pranašą ﷺ, jo žodžiai buvo kupini nerimo, pykčio ir pagiežos! Besiklausydamas jų kalbų, Bilalis sužinojo apie islamą. Jis taip pat iš jų išgirdo, kad Muchammedas ﷺ buvo kilmingasis, patikimas ir atsidavęs. Jie tarpusavyje kalbėjo: „Muchammedas - ne melagis, burtininkas ar išprotėjęs, bet privalome apie jį sakyti priešingai, kad žmonės paliktų jo religiją.“ Bilalis nugirdo jų šnabždesius apie priežastis, privertusias juos priešintis Muchammedui ﷺ ir mesti jam iššūkį:

1. ištikimybė tėvų tikėjimui;
2. baimė dėl kureiš šlovės, kurią jiems pelnė jų religinis statusas - stabmeldystės Arabijos pusiasalyje centras;

3. pavydas *bani hašim* genčiai, nes vienas iš jų teigia esąs pranašas ir pasiuntinys.

Išgirdęs tiek daug apie islamo religiją, Bilalis ją priėmė ir tapo musulmonu. Žinia apie jo atsivertimą netrukus pasklido. Ji sukrėtė *bani džumah* genties, kurios nuosavybe buvo Bilalis, vyriausiuosius. Umajjah ibn Khalaf, Bilalio šeimininkas, žinią apie Bilalio atsivertimą laikė didele gėda ir nešlove, tačiau jis pašaipiai pasakė: „Nesvarbu. Vienintelis, priėmęs islamą, bus šis vergas!“ Bet atsitiko visiškai priešingai - islamas išplito, o stabmeldystei atėjo galas.

Bilalis pagerbė ne tik islamą, bet ir visą žmoniją. Jis atlaikė pačius žiauriausius kankinimus. Allahas padarė jį pavyzdžiu, kad odos tamsumas ir vergystė nesumenkina sielos didybės, jei ji atrado tikėjimą ir tvirtai laikosi savo Kūrėjo. Bilalis suteikė savo amžininkams ir visoms ateinančioms kartoms neįkainojamą pamoką: laisvės ir aukštesnio sąmoningumo negalima paveikti nei bausme, nei auksu, net jei jo užtektų žemei pripildyti. Kad priverstų apmąstyti ir išsižadėti savo tikėjimo, jį nuogą guldė ant karštų anglių, bet jis nepasidavė. Jį išvarydavo į dienos karštį arba tapydavo per karštus akmenis. Jam ant krūtinės uždėjo didžiulį akmenį, kuriam pakelti reikėjo kelių vyrų. Šie žiaurūs kankinimai kartojo kasdien, kol keliems kankintojams jo pagailo. Jie jam įsakė: „Paliaupsink mūsų stabus – paleisime.“ *Kureiš* nenorėjo, kad būtų kalbama, jog jie nesugebėjo įtikinti ar jėga priversti vergą palikti islamą. Net ir tokiomis sąlygomis, Bilalis toliau nepaliaudamas skandavo: „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“ Kankintojai maldaudami šaukė: „Paminėk Al-Lat ir Al-Uzza⁵⁴ vardus!“ Bet jis atsakė: „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“ Jie prašė jo tiesiog pakartoti paskui juos, bet

⁵⁴ Iki islamo garbintų dviejų stabų vardai.

jis pasišaipė iš jų reikalavimo: „Aš negaliu teisingai ištarti to, ko jūs norite, kad pasakyčiau!“

Taigi, Bilalio būklė nepakito, o kankinimai dar sustiprėjo. Per saulėlydį jie užrišo jam ant kaklo virvę ir liepė savo berniukams vilkti jį per kalnus ir Mekkos gatves. Bilalis nepaliaujamai skandavo: „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“

Atslinkus nakčiai, kankintojai jam pasakė: „Rytoj atsiliepk geruoju apie mūsų stabus ir paliksime tave ramybėje. Pavargome tave kankinti; ši varginanti užduotis jau kankina mus pačius.“ Bilalis išliko tvirtas, papurtė galvą ir pasakė: „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“ Umai Jah ibn Khalaf spyrė jam ir, pratrūkęs pykčiu, išrėkė: „Kaip man nepasisėkė! Koks niekam tikęs tu esi vergas! Prisiekiu Al-Lat ir Al-Uzza, padarysiu tave pavyzdžiu kitiems vergams ir jų šeiminiams.“ Tačiau Bilalis, su tikinčiajam prideramu išdidumu ir tvirtumu, atsakė: „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“ Jie žaidė su juo: vienas iš daugiadiėvių apsimetė geranorišku ir pasakė: „Nesikarščiuok, Umai Jah. Prisiekiu Al-Lat, daugiau jo nebekankinsime. Iš tiesų Bilalis yra vienas iš mūsų; jo motina yra mūsų vergė. Jam nepatiks, dėl savo atsivertimo į islamą, blogai apie mus kalbėti ar juoktis iš mūsų.“ Bet Bilalis pažvelgė į jų klastingus veidus ir visiškai ramiai suskandavo: „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“ Jo ramybė pribloškė kankintojus. Kitą dieną Bilalį paliko atviroje saulėje ir nepakeliamame karštyje. Bilalis suvokė, kas jo laukė, bet išliko kantrus ir drąsus, nes žinojo, kad jei išliks tokios būsenos, Būsimajame gyvenime jo laukia didžiulis atlygis.

Jiems bekankinant Bilalį, pas juos atbėgo Abu Bakr as-Siddik (*radijallahu anhu*) ir sušuko: „Ar jūs žudote žmogų, nes jis sako, kad Allahas yra jo Dievas?!“ Tada jis išrėkė Umai Jah ibn Khalaf: „Pasiimk daugiau nei jis vertas ir išlaisvink jį!“ Umai Jah

tai buvo tarsi gelbėjimosi ratas skęstančiajam. Jis labai apsidžiaugė Abu Bakr pasiūlyta kaina už Bilalio laisvę, nes jau prarado bet kokią viltį, kad Bilalis paliks islamą. Būdami pirkliais, jie puikiai suprato, kad vergo pardavimas buvo naudingesnis už jo nužudymą.

Jie pardavė jį Abu Bakr (*radijallahu anhu*), o šis tuoju pat jį išlaisvino. Bilalis tapo laisvu žmogumi.

Kai Abu Bakr apkabino Bilalį, Umai Jah jam pasakė: „Pasiimk jį, prisiekiu Al-Lat ir Al-Uzza, net jei būtum pasiūlęs už jį vienos aukso uncijos kainą, aš tau jį būčiau pardavęs.“ Abu Bakr suprato, kad šiuose žodžiuose slypi nevirties ir nusivylimo kartėlis. Nors tinkamiau buvo neatsakyti, bet jie pažeidė šio žmogaus, tapusio jiems broliu ir lygiu, orumą, Abu Bakr (*radijallahu anhu*) atsakė: „Prisiekiu Allahu, jei būtum sutikęs parduoti tikų šimtą aukso uncijų – viską būčiau sumokėjęs.“

Po Allaho Pasiuntinio ﷺ ir musulmonų *chidžros* ⁵⁵ į Mediną, Pasiuntinys ﷺ norėjo, kad būtų šaukiama maldai. Kam bus atiduota ši garbė, kviesti musulmonus maldai? Ne kas kitas, kaip Bilalis trylika metų, kaip ir anksčiau per kankinimus, šaukė: „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“ Tą dieną Allaho Pasiuntinys ﷺ išrinko jį pirmuoju islame azano šaukliu. Savo melodingu balsu jis pripildydavo tikinčiųjų širdis tikėjimu ir pagarba šaukdamas:

Allahas – Didis, Allahas – Didis

Allahas – Didis, Allahas – Didis

Liudiju, kad nėra kito dievo, išskyrus Allahą

Liudiju, kad nėra kito dievo, išskyrus Allahą

⁵⁵ chidžra – Pranašo Muchammedo, tebūnie jam taika ir Allaho palaima, ir pirmųjų musulmonų emigracija iš Mekkos į Mediną. (vert.past.)

Liudiju, kad Muchammedas yra Allaho Pasiuntinys

Liudiju, kad Muchammedas yra Allaho Pasiuntinys

Skubėk į maldą

Skubėk į maldą

Skubėk į sėkmę

Skubėk į sėkmę

Allahas – Didis, Allahas – Didis

Nėra kito dievo, išskyrus Allahą.

Dėl šito, tarp musulmonų ir daugiadiėvių kilo mūšis. Badr mūšis buvo pirmasis. Per šį istorinį susirėmimą, Allaho Pasiuntinys ﷺ musulmonų skanduote padarė žodžius „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“ Šiame mūšyje buvo septyniasdešimt žuvusiųjų ir septyniasdešimt karo belaisvių. Kureiš genties kilmingieji buvo nukauti. Buvęs Bilalio šeimininkas, Umai Jah ibn Khalaf nenorėjo palikti Mekkos ir susiremti su musulmonais. Todėl jis visai nesiruošė. Jo draugą, Ukbah ibn Muait, tai nuliūdino, tad, prisidengęs draugo lankymu, kai pastarasis sėdėjo su saviškiais, jis padavė Umai Jah ibn Khalaf smilkalų degiklį ir tarė: „Abu Ali, pasinaudok šituo, esi vienas iš moterų.“ Umai Jah sušuko: „Lai Allahas padaro tave ir tai, ką atnešei, bjaurius!“ Po šio įvykio, jam nebeliko kitos išeities. Ukbah ibn Muait buvo pagrindinis Umai Jah rėmėjas per Bilalio ir kitų silpnų musulmonų kankinimus. Ir tądien, jis pats paskatino Umai Jah išeiti į Badr mūšį, kuriame jie abu žuvo. Iš tiesų nuostabu, kaip Allahas išpildo Savo įsakymą.

Umai Jah sulaukė savo galo niekieno kito - tik Bilalio rankose. Priešininkams susirėmus ir musulmonams pradėjus šaukti „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“ Umai Jah širdis sustojo! Tai buvo tie patys žodžiai, kuriuos vakar kankinamas kartojo jo vergas, tik šiandieną jie aidėjo per visą mūšio lauką iš

ištisos tautos lūpų! Umai Jah sau mąstė: „Negi islamas taip greitai paplito tarp žmonių?!“ Kardai žvangėjo ir mūšis pasiekė apogėjų. Kovoms besibaigiant, Umai Jah ibn Khalaf pastebėjo Allaho Pasiuntinio ﷺ Kompanioną Abdurrahman bin Auf (*radijallahu anhu*). Jis tikėjosi rasti prieglobstį ir pasiprašė tapti jo belaisviu, vildamasis išlikti gyvas. Abdurrahman sutiko, ir suteikė jam prieglobstį. Jis vedėsi Umai Jah iš mūšio link kitų belaisvių, kai juodu pastebėjo Bilalis (*radijallahu anhu*), kuris sušuko: „*Kufr* (netikėjimo) galva, Umai Jah ibn Khalaf! Lai pražūsiu, jei jis liks gyvas!“ Jis iškėlė savo kardą, kad smogtų Umai Jah, bet Abdurrahman bin Auf jį sulaikė: „Bilali, jis - mano belaisvis!“ Bilalis (*radijallahu anhu*) pagalvojo: „Belaisvis, kai kautynės tebevyksta? Belaisvis, kai jo kardas tebevarva nuo musulmonų kraujo? To negali būti!“ Bilalis suprato, kad jis negalės vienas pats užpulti Umai Jah, todėl šaukėsi savo musulmonų draugų: „O Ansar! *Kufr* galva, Umai Jah ibn Khalaf! Lai pražūsiu, jei jis liks gyvas!“ Susirinkusi musulmonų grupė apsupo Umai Jah ir jo sūnų, kovojusį už *kureiš*. Abdurrahman bin Auf nieko nebegalėjo padaryti. Jis net neapsaugojo jo šarvų, kuriuos minia nurengė. Bilalis ilgai žiūrėjo į kardais suknežintą Umai Jah kūną. Paskui jis nuskubėjo šalin šaukdamas: „Dievas yra Vienas, Dievas yra Vienas!“

Nemanau, kad, šiuo atveju, turime teisę nagrinėti Bilalio atlaidumo dorybę. Jei Bilalis ir Umai Jah būtų susitikę kitomis aplinkybėmis, galėtume prašyti Bilalį parodyt gailestį ir atlaidumą, ir žmogus, tokio tikėjimo ir dievobaimingumo kaip Bilalis, neatsisakytų. Bet jie susitiko mūšyje, žvangant kardams ir krintant žuvusiems. Jis matė jį kaunantis mūšio lauke. Jei tik Umai Jah būtų galėjęs – būtų nužudęs Bilalį. Neteisinga šiomis aplinkybėmis klausti Bilalio: „Kodėl jam neatleidai?“

Ėjo dienos ir Mekka buvo užkariauta. Pasiuntinys ﷺ įžengė į miestą vadovaudamas dešimčiai tūkstančių musulmonų dėkodamas: „Allahas yra Didis.“ Ir, nieko nelaukdamas, pasuko

Kaabos link. Ji buvo pristatyta stabų, kiekvienai metų diena po vieną. Sunaikinę juos visus, Pranašas ﷺ paskelbė: „Tiesa atėjo, o melas išnyko.“ Nuo tos dienos, nebeliko nei Uzza, nei Lat, nei Hubal. ⁵⁶ Žmogus lenkiasi tik prieš Allahą Aukščiausiąjį. Pasiuntinys ﷺ įžengė į Kaabą kartu su Bilaliu. Dar neįėjus į Kaabos vidų, jis pamatė išdrožtą stabą, vaizduojantį burtus traukiantį Ibrahimą (Abraomą) (*Aleihis-salam*). Supykęs jis pasakė: „Lai Allahas juos nužudo. Mūsų protėviai netraukė burtų. Ibrahimas nebuvo nei judėjas, nei krikščionis, bet tikrasis musulmonas, ir niekada nebuvo daugiadievis.“ Tada jis ﷺ liepė Bilaliui lipt ant stogo ir kviesti maldai. Jis šaukė *azaną*. Koks didis laikas, vieta ir proga!

Gyvenimas Mekkoje sustingo: tūkstančiai musulmonų stovėjo nejudėdami ir nuolankiai kartojo paskui Bilalį *azano* žodžius, o daugiadieviai, užsidarę savo namuose, negalėjo patikėti tuo, kas vyksta. Pranašas ﷺ kreipėsi į juos: „Išeikite, jūs – laisvi!“ ⁵⁷

Bilalis (*radijallahu anhu*) gyveno su Allaho Pasiuntiniu ﷺ ir buvo visų jo mūšių liudininkas. Jis kvietė maldai ir laikėsi šios didžios religijos, ištraukusios jį iš tamsos į šviesą, iš vergystės į laisvę, ritualų. Pranašo ﷺ meilė Bilaliui (*radijallahu anhu*) kiekvieną dieną augo; jis ﷺ apibūdino jį „vienu iš Rojaus gyventojų.“

Bet Bilalis (*radijallahu anhu*) išliko savimi: kilnus ir nusižeminęs, laiką save „abisiniečiu, kuris tik vakar buvo vergas.“ Vieną dieną, jis piršosi dviems merginoms, sau ir savo broliui, sakydamas jų tėvui: „Aš – Bilalis, o čia mano brolis, mes buvę vergai iš Abisinijos. Mes buvome paklydę, bet Allahas išvedė mus į tiesos kelią. Mes buvome vergai, o Allahas mus

⁵⁶ Trijų, iki islamo garbintų, stabų vardai.

⁵⁷ Ibn Hišam

išlaisvino. Jei sutiksi išleisti už mūsų savo dukteris – šlovė Allahui, o jei atsisakysi – Allahas yra Didis.“

Kai Umar ibn Al-Khattab (*radijallahu anhu*) paminėdavo Abu Bakr (*radijallahu anhu*), jis sakydavo: „Abu Bakr yra mūsų šeimininkas, ir mūsų šeimininko išlaisvintojas.“⁵⁸ Omeny buvo Bilalis.

Mirus Allaho Pasiuntiniui ﷺ, vadovavimą musulmonams perėmė Abu Bakr (*radijallahu anhu*). Pas jį atėjo Bilalis (*radijallahu anhu*) ir pasakė: „O Allaho Pasiuntinio kalife! Girdėjau, kaip Allaho Pasiuntinys ﷺ pasakė: „Geriausias tikinčiojo veiksmas – džihadas vardan Allaho.“ Abu Bakr (*radijallahu anhu*) jo paklausė: „Ką turi omenyje, Bilali?“ Jis atsakė: „Noriu eiti Allaho keliu ir mirti jame.“ Abu Bakr (*radijallahu anhu*) pasakė: „O kas mums šauks azaną?“ Apsiašarojęs Bilalis (*radijallahu anhu*) atsakė: „Po Allaho Pasiuntinio ﷺ mirties niekam nebešauksiu *azano*.“ Abu Bakr (*radijallahu anhu*) pasakė: „Pasilik, ir šauk mums *azaną*.“ Bilalis (*radijallahu anhu*) atsakė: „Jei išlaisvinai mane sau – padarysiu ko nori, bet jei išlaisvinai mane vardan Allaho – palik mane Tam, Kuriam mane išlaisvinai.“ Abu Bakr (*radijallahu anhu*) pasakė: „Išlaisvinau tave vardan Allaho, Bilali!“ Ir išleido jį eiti savo keliu. Paskutinį kartą Bilalis šaukė azaną, kai tikinčiųjų vadas Umar lankėsi Šam ir musulmonai maldavo jį paprašyti Bilalio pašaukti jiems *azaną*. Jie visi verkė, kaip niekada iki tol neverkė, o Umar - labiausiai iš jų.

Bilalis (*radijallahu anhu*) mirė Sirijoje, kovodamas Allaho kelyje, kaip ir norėjo.

⁵⁸ Al-Bukhari

Išvados

Pažvelkime į islamo didybę, ir laimę, kurią savo širdyse atranda islamą priėmusieji. Ši laimė išlieka širdyje, priversdama pamiršti visą gyvenime užklupusį skausmą ir bėdas. Džiaugsmas, kurį jaučia musulmonai, gyvendami pagal savo tikėjimą, yra daug didesnis už bet kokį, kieno nors patirtą materialų džiaugsmą. Jei jūs iš tiesų norite savo gyvenime patirti šią laimę, ženkite šį drąsų žingsnį. Ir tapkite liudininkais to, ką pasakė Abu Sufijan bin Harb: „Perskaitęs Pranašo Muchammedo ﷺ laišką, Heraklėjas pasikvietė mus, kai tebebuvome Šame.⁵⁹ Jis pasakė: „Heraklėjaus pasiuntinys rado mus kažkur Didžiojoje Sirijoje, atvedė mane ir mano kompanionus į Ilją, kur buvome įleisti pas Heraklėją. Jis sėdėjo savo karališkuose rūmuose, su karūna ant galvos, apsuptas Bizantijos vyresniųjų. Jis pasakė savo vertėjui: „Paklausk jų, kuris iš jų yra artimiausias pasiskelbusiajam pranašu.“

Abu Sufijan tęsė: „Atsakiau: „Aš esu jo artimiausias giminaitis.“ Jis paklausė: „Kokie giminystės ryšiai jus sieja?“ Atsakiau, kad jis – mano pusbrolis, ir karavane buvau vienintelis iš Abd Manaf genties. Heraklėjas pasakė: „Leiskite jam prisiartinti.“ Tada jis įsakė mano kompanionams atsistoti čia pat man už nugaros ir pasakė savo vertėjui: „Pasakyk jo kompanionams, kad aš klausinėsiu šį vyrą apie pasiskelbusį pranašu. Jei jis meluos, jie privalo nedelsiant paprieštarauti.“

Abu Sufijan papildė: „Prisiekiu Allahu! Jei ne gėda, kad mano kompanionai laikys mane melagiu, nebūčiau sakęs apie jį

⁵⁹ Tai istorinis Viduriniųjų Rytų regionas, besiribojantis su Viduržemio jūra ir apėmęs dabartinių Sirijos, Libano, Palestinos ir Jordanijos teritorijas.

tiesos. Bet laikiau gėdingu dalyku, kad mano kompanionai apšauktų mane melagiu, tad pasakiau tiesą.“

Tada Heraklėjas pasakė savo vertėjui: „Paklausk jo, kokiai šeimai jis priklauso.“ Aš atsakiau: „Jis priklauso mūsų kilmingajai šeimai.“ Jis paklausė: „Ar anksčiau kas nors iš jūsų tvirtino tą patį?“ Aš atsakiau: „Ne.“ Jis paklausė: „Ar kada nors jis buvo apkaltintas melu?“ Atsakiau: „Ne.“ Jis paklausė: „Ar tarp jo protėvių buvo karalius?“ Aš atsakiau: „Ne.“ Jis paklausė: „Jo pasekėjai kilmingieji ar vargšai?“ Aš atsakiau: „Juo seka vargšai.“ Jis paklausė: „Ar jų kasdien daugėja ar mažėja?“ Atsakiau: „Jų daugėja.“ Jis paklausė: „Ar kas nors iš priėmusiųjų jo religiją nusivylė ja ir ją paliko?“ Atsakiau: „Ne.“ Jis paklausė: „Ar jis laužo savo pažadus?“ Atsakiau: „Ne, bet dabar mes esame sudarę su juo paliaubas ir bijome, kad jis išduos mus.“

Abu Sufįjan pridėjo: „Išskyrus paskutinįjį sakinį, negalėjau nieko prieš jį pasakyti.“

Tuomet Heraklėjas paklausė: „Ar kada nors kariavai prieš jį?“ Atsakiau: „Taip.“ Jis paklausė: „Kokia buvo jūsų mūšių su juo baigtis?“ Aš atsakiau: „Kartais laimėdavo jis, kartais – mes.“ Jis paklausė: „Ką jis jums liepa daryti?“ Atsakiau: „Jis liepia mums garbinti Vienintelį Dievą, ir negarbinti nieko šalimais Jo, ir palikti tai, ką garbino mūsų protėviai. Jis liepia mums melstis, duoti labdarą, būti doriems, laikytis pažadų ir grąžinti tai, kas mums buvo patikėta.“

„Kai tai pasakiau, Heraklėjas įsakė savo vertėjui: „Pasakyk jam: „Klausiau tavęs apie jo kilmę ir tavo atsakymas buvo, kad jis priklauso kilmingai šeimai. Iš tiesų, visi pasiuntiniai kilo iš kilmingiausių savo tautų šeimų. Tuomet paklausiau, ar anksčiau kas nors iš jūsų teigė tokį dalyką ir tavo atsakymas buvo neigiamas. Jei būtum atsakęs teigiamai, pagalvočiau, kad tas vyras tiesiog seka ankstesniojo pėdomis. Kai paklausiau, ar jis kada nors buvo apkaltintas melu, atsakei neigiamai, ir aš priimu

tai kaip savaime suprantamą dalyką, nes tas, kuris nemeluoja žmonėms, niekada nemeluos apie Dievą. Tada tavęs paklausiau, ar kuris nors iš jo protėvių buvo karalius. Tu atsakei neigiamai, bet jei būtum atsakęs teigiamai, aš pagalvočiau, kad jis ketina susigražinti protėvių karalystę. Kai tavęs paklausiau, kas yra jo pasekėjai – turtuoliai ar vargšai, tu atsakei, kad juo seka vargšai. Iš tiesų, tokie yra pasiuntinių sekėjai. Tada tavęs paklausiau, gausėja ar retėja jo pasekėjų gretos? Tu atsakei, kad pasekėjų skaičius auga. Iš tiesų, tokia yra tikrojo visokeriopai išbaigto tikėjimo pasekmė. Aš tavęs klausiau, ar kas nors, iš priėmusiųjų jo religiją, nusivylė ja ir ją paliko. Tavo atsakymas buvo neigiamas. Iš tiesų tai - tikrojo tikėjimo ženklas, nes kai jo saldumas pripildo širdis, niekas juo nenusivilia. Klausiau tavęs, ar jis kada nors sulaužė pažadą. Tavo atsakymas buvo neigiamas. Tokie yra pasiuntiniai – jie nelaužo savo pažadų. Klausiau tavęs, ar kovojote vieni prieš kitus, ir tu atsakei „taip“ ir, kad kartais laimėdavo jis, o kartais – jūs. Iš tiesų tokie yra pasiuntiniai, jiems lemta daugybė išbandymų, bet galutinė pergalė priklauso jiems. Tuomet aš paklausiau, ką jis jums įsakė. Tu atsakei, kad jis jums liepė garbinti Vienintelį Dievą ir negarbinti nieko šalimais Jo, ir palikti tai, ką garbino jūsų protėviai, atlikinėti maldas, kalbėti tiesą, būti doriems, laikytis pažadų ir grąžinti tai, kas jums buvo patikėta. Tai, iš tikrųjų, yra pranašo, apie kurio pasirodymą žinojau [iš ankstesniųjų Raštų], savybės, bet negalvojau, kad jis bus vienas iš jūsų. Jei tai, ką sakai, yra tiesa – netrukus jis užims žemę po mano kojomis, ir jei žinočiau, kad jį pasieksiu, aš, be jokios abejonės, tuojau pat eičiau su juo susitikti, o jį sutikęs, būtinai nuprausčiau jam pėdas.“

Abu Sufijan papildė: „Paskui Heraklėjas paprašė perskaityti Dievo Pasiuntinio laišką. Jame buvo parašyta:

„Vardan Allaho, Maloningiausiojo, Gailestingiausiojo. [Šis laiškas] nuo Muchammedo, Dievo vergo ir Jo Pasiuntinio - Heraklėjui, Bizantijos valdovui. Tebūnie taika žengiantiems

Tiesos keliu. Kviečiu tave į islamą. Priimk islamą ir būsi saugus. Priimk islamą ir Dievas apdovanos tave dvigubai. Bet jei atstumsi šį kvietimą ir islamą, būsi atsakingas už savo pavaldinių (t.y. tautos) paklydimą.

Sakyk: „O Rašto žmonės! Susitarkime dėl žodžio, vienodo mums ir jums, kad nesilankstysime niekam kitam, išskyrus Allahą, ir nieko nepridursime Jam į bendrininkus, ir kad vieni iš mūsų nepaverstų kitų viešpačiais lygiais Allahui. Na bet jeigu jie nususuktų, sakykite: „Liudykite, kad mes – musulmonai.“

(Koranas, 3:64).

Abu Sufijan pridėjo: „Kai Heraklėjas užbaigė savo kalbą, Bizantijos vyresnieji pakėlė tokį didžiulį triukšmą, kad negalėjau suprasti, ką jie sakė. Ir mums buvo liepta pasišalinti.“

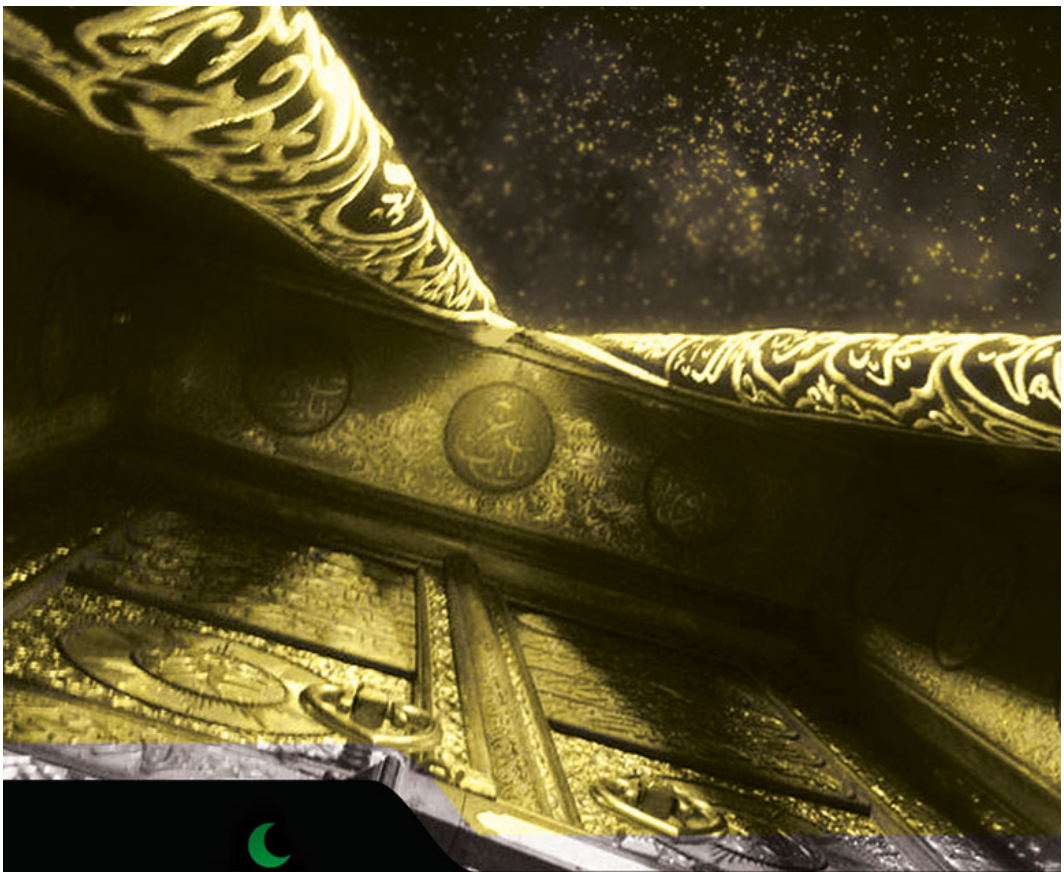
„Kai išėjome ir likome vieni, savo kompanionams pasakiau: „Iš tiesų, Ibn Abi Kabša (t.y. Pranašo) reikalas įgijo galios. Štai romėnų imperatorius jo bijo.“

Abu Sufijan papildė: „Prisiekiu Dievu, vis labiau ir labiau buvau tikras, kad jo religija laimės, kol galiausiai pats priėmiau islamą.“⁶⁰

©WWW.ISLAMLAND.COM

⁶⁰ Al-Bukhari, Nr.2782

ISLAM LAND

GROW GOODNESS BY YOUR HAND

EXPLORE ISLAM IN ALL LANGUAGES

WWW.ISLAMLAND.COM